

Huvudman

Utvecklingspedagogik Sverige
Aktiebolag

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Häggviks Gymnasium i Sollentuna kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Utvecklingspedagogik Sverige Aktiebolag att senast den **15 april 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande garanterad undervisningstid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Utvecklingspedagogik Sverige Aktiebolag inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Utvecklingspedagogik Sverige Aktiebolag ska vidta följande åtgärder

Garanterad undervisningstid

1. Se till att alla elever på introduktionsprogrammet individuellt alternativt ges den garanterade undervisningstiden som de har rätt till, i genomsnitt minst 23 timmar undervisning i veckan, om det inte finns särskilda skäl att minska utbildningens omfattning för en elev som begär det. Huvudmannen ska skriftligt redovisa hur eleverna har fått sin garanterade undervisningstid i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. I samband med detta ska klassscheman för klasserna IM1 och IM2 ges in till Skolinspektionen. (17 kap. 6 § skollagen)
2. Se till att ett beslut om att på grund av särskilda skäl minska en elevs undervisningstid till mindre än i genomsnitt 23 timmar per vecka på introduktionsprogram fattas på ett sätt som uppfyller förvaltningslagens krav. Av beslutet ska det framgå i vilken omfattning i tid som elevens undervisningstid har minskats, om eleven begärt minskad undervisningstid samt vilka särskilda skäl som föreligger för att minska elevens undervisningstid. Huvudmannen ska ge in de beslut om att minska elevers undervisningstid som fattas under perioden den 19 januari - 15

april 2026 i samband med redovisning av vidtagna åtgärder. (17 kap. 6 § skollagen samt 31 -32 §§ förvaltningslagen [2017:900])

3. Se till att beslut om att reducera en elevs undervisningstid genom åtgärdsprogram om reducerat program innehåller uppgifter om elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses. Av beslutet ska framgå i vilken omfattning i tid som elevens undervisningstid har minskats. Huvudmannen ska ge in de åtgärdsprogram om att reducera elevers undervisningstid som fattas under perioden den 19 januari - 15 april 2026 i samband med redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 9 § skollagen, 9 kap. 6 skolförordningen [2011:185] samt 31-32 §§ förvaltningslagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser elevers ordningsstörande beteende och frånvaro.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2025:8895) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Häggviks Gymnasium i Sollentuna kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Häggviks Gymnasium följer gällande bestämmelser om garanterad undervisningstid på introduktionsprogrammet, elevers ordningsstörande beteende och frånvaro.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 18 november 2025 och den 20 november 2025. En kompletterande intervju med rektorn har genomförts den 18 december 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. klassscheman, individuella scheman, klasslistor, individuella studieplaner, åtgärdsprogram och beslut om minskad undervisningstid. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Garanterad undervisningstid på introduktionsprogrammet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av klasslistor, klassscheman och individuella elevscheman för introduktionsprogrammet individuellt alternativ. Vid en kontrollräkning av de ursprungliga schemana för klasserna IM1 och IM2 finner Skolinspektionen att elevernas sammanlagda undervisningstid uppgår till totalt 20 timmar och 10 minuter per vecka. Det framgår av schemat för klass IM3, som är skolans närvaroinsats "Gläntan", att den totala undervisningstiden uppgår till 6 timmar och 35 minuter per vecka. Av individuella elevscheman framgår det att fyra elever har mindre undervisningstid per vecka än den tid som är utlagd för deras respektive klass.

Rektorn uppger i intervju att de elever som läser enligt schemat för klasserna IM1 och IM2 inte har beslut om reducerad undervisningstid samt att vare sig eleven eller elevens vårdnadshavare har begärt att eleven inte ska läsa heltidsstudier. Vidare uppger rektorn att de klassscheman som finns för elever som inte har beslut om minskad undervisningstid skapas av utvecklare hos huvudmannen.

Rektorn uppger följande i intervju gällande beslut om minskad undervisningstid på introduktionsprogrammet. Huvudmannen har delegerat mandatet att besluta om minskad undervisningstid för en elev till rektorn, och rektorn har delegerat beslut om åtgärdsprogram till biträdande rektor. Vid ett första möte med en elev som ska börja på skolan kan det komma fram information om eleven som medför att undervisningstiden för eleven behöver reduceras. Frågan tas då upp i elevhälsan och därefter fattar rektorn ett beslut, som i praktiken har fattats av biträdande rektor. Sådana beslut fattas även om en elev får ökad frånvaro eller har slutfört vissa ämnen under skolgången. Alla elever som går i skolans närvaroinsats Gläntan, sju angivna till antalet varav en elev ska

skrivas ut, samt ytterligare två elever, har beslut om minskad undervisningstid enligt 17 kap. 6 § skollagen.

Skolinspektionen har tagit del av ett urval av beslut om minskad undervisningstid för elever, där det framgår att biträdande rektor har fattat besluten och att samråd har skett med eleven och vårdnadshavarna. Av besluten framgår inte de särskilda skälen för att minska undervisningstiden för eleverna. Skolinspektionen har även tagit del av ett urval av åtgärdsprogram för elever som läser på introduktionsprogrammet eller som tillhör Gläntan. Det framgår av åtgärdsprogrammen att tidsomfånget som eleverna ska få undervisning inte är specificerat för elever som har beslut om minskad undervisningstid. Däremot framgår det av åtgärdsprogrammen att skälen till att reducera undervisningstiden för en elev är angivna i dokumentet.

Huvudmannen har i samband med inlämnandet av synpunkter på Skolinspektionens tjänsteanteckning från tillsynsbesöket lämnat in nya klassscheman för IM1 och IM2. Av schemana framgår det att det finns utlagda pass i motivationsskapande aktivitet på 30 minuter varje dag, totalt 2,5 timmar i veckan, i anslutning till elevernas lunchrast. Det framgår även att en rast på måndagen och en rast på tisdagen har förkortats med tio minuter vardera jämfört med de ursprungliga schemana. Huvudmannen uppger i en skrivelse att de nya schemana numera uppfyller 23 timmar i veckan.

I en kompletterande intervju med rektorn och en lärare uppger läraren bland annat att de motivationsskapande passen innehåller träning i socialt samspel för eleverna där lärare alltid är med. Eleverna har pedagogisk lunch med lärare, då de övar på bland annat grundläggande saker. De motivationsskapande passen har alltid funnits på skolan, men de är nu tydligare utlagda på schemat. Rektorn tillägger i intervjun att det motivationsskapande passet också är en tid då eleverna kan prata med lärarna om vuxensaker. Läraren uppger även att eleverna inte studerar något ämne på de motivationsskapande passen samt att passen inte är kopplade till en kurs eller något särskilt kursinnehåll.

Rättslig reglering

Utbildningen på introduktionsprogram ska bedrivas i en omfattning som motsvarar heltidsstudier. Eleverna har rätt till i genomsnitt minst 23 timmars undervisning i veckan (garanterad undervisningstid). Utbildningens omfattning får dock minskas för en elev som begär det om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl. (17 kap. 6 § skollagen)

En elev i gymnasieskolan får befrias från undervisning i ett eller flera ämnen, nivåer i ämnen eller gymnasiearbetet om eleven önskar det och har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på något annat sätt.

Reducerat program beslutas inom ett åtgärdsprogram. (9 kap. 6 § första och tredje stycket gymnasieförordningen)

Undervisning är processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden. (1 kap. 3 § skollagen)

Individuellt alternativ ska utformas utifrån elevens behov och förutsättningar. Utbildningen får innehålla grundskoleämnena som eleven saknar godkända betyg i. Den får även innehålla hela eller delar av nivåer i gymnasieämnena. Om eleven har förutsättningar för att läsa hela eller delar av nivåer i gymnasieämnena ska utbildningen också innehålla sådana. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling får ingå i utbildningen. (6 kap. 6 § gymnasieförordningen)

För varje elev på introduktionsprogram i gymnasieskolan beslutar rektorn om hur undervisningstiden ska fördelas på gymnasieämnena, grundskoleämnena, praktik och annat som kan ingå i elevens individuella studieplan. Huvudmannen ska redovisa hur eleven har fått sin garanterade undervisningstid. (4 kap. 22 § andra och tredje stycket gymnasieförordningen)

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt skollagen hos en kommun, en region eller en enskild huvudman tillämpas bland annat bestämmelserna 31 och 32 §§ i förvaltningslagen. (29 kap. 10 § skollagen)

För varje skriftligt beslut ska det finnas en handling som visar dagen för beslutet, vad beslutet innehåller, vem eller vilka som har fattat beslutet, vem eller vilka som har varit föredragande, och vem eller vilka som har medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet. (31 § förvaltningslagen)

Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klargörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande. (32 § förvaltningslagen)

I förarbetena till skollagens bestämmelse anges följande. Möjligheten att göra undantag från den minsta garanterade undervisningstiden är begränsade, eftersom tiden för lärande, tillsammans med kvaliteten på undervisningen, är en av de viktigaste faktorerna för elevers måluppfyllelse. Skälen för undantagen bör vara hänförliga till elevens behov. [...] undantag ska kunna göras för en elev som begär det om det finns särskilda skäl. Exempel på sådana skäl kan vara att en elev genomgår en medicinsk behandling, har en neuropsykiatrisk problematik eller

funktionsnedsättning som gör att eleven har svårigheter att vistas i skolmiljön på heltid eller behöver långa raster mellan lektionerna. [...] flera andra stödåtgärder bör först ha prövats innan huvudmannen fattar beslut om minskad undervisningstid av sådana skäl. I vissa fall kan det dock vara uppenbart att undervisningstiden behöver minskas t.ex. på grund av en genomgripande medicinsk behandling. (prop. 2017/18:183 s. 94)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Häggviks Gymnasium inte fullt ut lever upp till författningarnas krav avseende garanterad undervisningstid vid introduktionsprogrammet.

Av Skolinspektionens utredning framgår det att inga elever på introduktionsprogrammet inriktning individuellt alternativ har en sammanlagd undervisningstid omfattande 23 timmar per vecka. De elever som läser enligt klasschemat för klasserna IM1 eller IM2 har en total undervisningstid på enbart 20 timmar och 30 minuter per vecka. Ingen av dessa elever har beslut om minskad undervisningstid.

Av kompletterande intervju med rektorn och en lärare framgår det att de motivationsskapande passen främst innehåller social träning för eleverna, där lärare alltid är med, samt att passen inte är kopplade till en specifik kurs. Av skollagen framgår att undervisning är processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden. Det framgår av utredningen att passen i motivationsskapande aktivitet inte är en del av en gymnasiekurs eller ett grundskoleämne. Aktiviteten är därmed inte att betrakta som undervisning och kan därför inte utgöra en del av elevernas garanterade undervisningstid. Att eleverna inte får sin garanterade undervisningstid tillgodosedd riskerar att försvåra elevernas möjligheter att nå sina mål med utbildningen.

Huvudmannen, eller den huvudmannen delegerat beslutanderätten till, har genom beslut möjlighet att minska utbildningens omfattning för en elev, om eleven själv har begärt detta och en bedömning gjorts att särskilda skäl föreligger. Av Skolinspektionens utredning framgår det att sådana beslut fattas för de elever som har mindre undervisningstid än vad som är utlagt på klasschemana för IM1 och IM2. Av de beslut om minskad undervisningstid för en elev som Skolinspektionen har granskat framgår det däremot att de särskilda skälen till att minska undervisningstiden för en elev inte är angivna i besluten. De särskilda skälen till att reducera undervisningens omfattning framgår emellertid av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har granskat. Av åtgärdsprogrammen framgår det däremot inte hur mycket som undervisningstiden har reducerats i

förhållande till den garanterade undervisningstiden. Av skollagen framgår att en huvudman eller den som huvudmannen delegerar uppgiften till kan fatta beslut om att minska undervisningstiden för en elev på introduktionsprogram om eleven begär det och om det föreligger särskilda skäl. Av gymnasieförordningen framgår att en elev får befrias från undervisning i ett eller flera ämnen, nivåer i ämnen eller gymnasiearbetet om eleven önskar det och eleven har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på annat sätt. Av förvaltningslagen framgår att ett skriftligt beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt som huvudregel ska ange innehållet i beslutet samt en klargörande motivering. Skolinspektionen konstaterar att minskning av undervisningstid för elever på introduktionsprogram antingen kan göras genom beslut av huvudmannen (eller den som huvudmannen delegerar uppgiften till), eller genom åtgärdsprogram om reducerat program. Eftersom det gäller ingripande beslut för den enskilda eleven så är det dock viktigt att beslutet uppfyller författningarnas krav för den typ av beslut som fattas. Att de särskilda skälen till att minska utbildningens omfattning för en elev inte framgår av beslut om minskad undervisningstid för eleven är en brist. Att tidsomfånget som undervisningstiden har reducerats i förhållande till den garanterade undervisningstiden inte anges i åtgärdsprogrammen om reducerat program är också en brist. Om beslutets innehåll samt skälen för beslutet inte framgår så medför det att eleven eller elevens vårdnadshavare kan få svårt att bedöma om de ska acceptera eller välja att överklaga beslutet.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Utvecklingspedagogik Sverige Aktiebolag verksamhet vid Häggviks Gymnasium uppfyller inte författningarnas krav vad gäller garanterad undervisningstid på introduktionsprogrammet. Det finns därför skäl att förelägga Utvecklingspedagogik Sverige Aktiebolag att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med elever framgår det att det finns en klass på skolan där en elev ofta stör ordningen genom att prata högt under lektionerna. En lärare

bekräftar i intervju att samma elev kan uppfattas som störande av andra elever och att eleven som stör ordningen har en tendens att säga saker rakt ut. Av intervju med lärare framgår det även att skolan har tagit reda på orsakerna till elevens ordningsstörande beteende samt att det dokumenteras i utredning om särskilt stöd och åtgärdsprogram.

Av intervju med representanter för elevhälsan framgår det att man tagit upp den elev som ofta stör ordningen under lektioner med rektorn och att eleven har mycket stöd. En representant för elevhälsan uppger i intervju att elevens behov, dess omfattning och åtgärder är dokumenterat. Rektorn bekräftas i intervju att de har utrett anledningen till elevens ordningsstörande beteende och att det har dokumenterats i bland annat kartläggningen när eleven kom till skolan. Rektorn har redogjort för vilka åtgärder som har vidtagits för att få eleven att ändra sitt beteende.

Skolinspektionen har tagit del av åtgärdsprogram för berörd elev, där det framgår att elevens beteende, behov och åtgärder har dokumenterats. Vidare framgår att samråd har skett med elevens vårdnadshavare.

Rättslig reglering

Om en elev i gymnasieskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. (5 kap. 9 § första stycket skollagen)

Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. (5 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Elevers frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare framgår det att personal informerar vårdnadshavare om en elevs frånvaro inom en halvtimme från lektionsstart. Rektorn bekräftas i intervju att elevens vårdnadshavare informeras samma dag om att eleven har varit frånvarande.

Av intervju med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår det att mentorn ansvarar för att rapportera elever som har upprepad eller långvarig skolfrånvaro till rektorn. Flera lärare uppger i intervju att 20 %

frånvaro har varit normen för då elevens frånvaro ska anmälas till rektorn. Rektorn uppger i intervju att skolan ska utarbeta en ny rutin för frånvaro. Huvudmannen har i samband med inlämnandet av synpunkter på Skolinspektionens tjänsteanteckning från tillsynsbesöket lämnat in en ny rutin för systematisk frånvarouppföljning, där det framgår att mentorn i slutet av varje månad ska anmäla en elev som haft minst 15 % frånvaro till biträdande rektorn, som i sin tur anmäler till rektorn.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av en sammanställning över elever som har haft mer än 15 % frånvaro under veckorna 34-43, höstterminen 2025. Av sammanställningen framgår det att sex elever har haft en frånvaro mellan 30,8 % och 73,1 % under den angivna perioden. Av intervju med lärare framgår det att en av dessa elever har slutat på skolan. Flera lärare uppger i intervju att övriga fem elever är anmälda för frånvaroutredning. Av intervju med lärare och representanter för elevhälsan framgår det även fler exempel på elever som har anmälts för långvarig eller upprepad frånvaro. En representant för elevhälsan uppger i intervju att de har utrett orsaken till frånvaron för alla utom en av de elever som är anmälda för långvarig eller upprepad frånvaro. Rektorn bekräftar i intervju att en utredning av denne elevs frånvaro inte har genomförts, men att det ska påbörjas inom kort. Rektorn uppger även att frånvaroutredningar dokumenteras på skolans intranät.

Av dokumentationen som huvudmannen lämnat in i samband med inlämnandet av synpunkter på Skolinspektionens tjänsteanteckning från tillsynsbesöket framgår det att skolan den 8 december 2025 har upprättat en handlingsplan vid frånvaro för den elev vars frånvaro inte hade utretts. Skolinspektionen har också tagit del av dokumentation över frånvaroutredningar, där även åtgärder för att minska elevernas frånvaro framgår.

Rättslig reglering

En elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i gymnasieskolan utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag. Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (15 kap. 16 § skollagen)

Av förarbetena till bestämmelsen framgår följande. Att utredningsskyldigheten gäller oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig

frånvaro beror på att frånvaro, som visserligen anmälts men som egentligen borde betraktas som ogiltig kan missas om rektorns utredningsansvar begränsas till att endast omfatta ogiltig frånvaro. En omfattande frånvaro har negativ inverkan på elevens kunskapsutveckling oavsett orsak och kan ytterst leda till att eleven inte får betyg. Av lagtexten framgår dock att en utredning inte behöver göras om det är obehövligt. Det kan t.ex. gälla vid en beviljad längre ledighet eller om rektorn redan har kännedom om återkommande behov av vårdbesök. (prop. 2017/18:183 s. 138–139)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Erik Almqvist

Beslutsfattare

Signerat av: Erik Almqvist

X Martina Gregic Hansson

Föredragande

Signerat av: Martina Gregic Hansson